

Datum van
inontvangstneming

:

04/04/2019

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-195/19 - 1

Zaak C-195/19

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

28 februari 2019

Verwijzende rechter:

Curtea de Apel București (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

28 februari 2019

Verzoekende partij:

PJ

Verwerende partij:

QK

Roemenië

Curtea de Apel București (rechter in tweede aanleg Boekarest, Roemenië)

SECȚIA I PENALĂ (eerste strafkamer)

VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING

(SPOEDPROCEDURE/VERSNELDE PROCEDURE)

De Curtea de Apel București (rechter in tweede aanleg Boekarest), uit hoofde van artikel 19 [en] artikel 3, lid 2, VEU, gelezen in samenhang met [artikel] 267 VWEU,

verzoekt

HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

NL

om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

- „1. Zijn het mechanisme voor samenwerking en toetsing dat is ingesteld bij beschikking 2006/928/EG van de Commissie van 13 december 2006 en de vereisten die zijn neergelegd in de verslagen die in het kader van dit mechanisme zijn opgesteld, verplicht voor Roemenië?**
- 2. Verzetten artikel 67, lid 1, VWEU alsmede artikel 2, eerste volzin, en artikel 9, eerste volzin, VEU zich ertegen dat bij nationale regeling een parketafdeling wordt opgericht die als enige bevoegd is om onderzoek te verrichten naar alle soorten strafbare feiten die zijn gepleegd door rechters of aanklagers?**
- 3. Verzet het beginsel van de voorrang van het Europees recht, zoals neergelegd in het arrest van 15 juli 1964, Costa, C-6/64, EU:C:1964:66, en de latere vaste rechtspraak van het Hof, zich ertegen dat het een politiek-rechterlijke instantie, zoals de Curtea Constituțională a României (grondwettelijk hof, Roemenië), bij nationale regeling wordt toegestaan op dit beginsel inbreuk te maken met beslissingen waartegen geen enkel rechtsmiddel kan worden ingesteld?”**

Voorwerp van het geding en relevante feiten

1. Bij strafklacht ingeschreven op de rol van het parket van de Curtea de Apel București heeft benadeelde, PJ, verzocht magistraat-rechter QK strafrechtelijk aansprakelijk te stellen [**Or. 2**] voor het strafbare feit ambtsmisbruik, zoals bedoeld in artikel 297, lid 1, gelezen in samenhang met artikel 175, lid 1, onder a), derde volzin, van het wetboek van strafrecht.
2. Met deze klacht informeert benadeelde het parket over het feit dat verweerder, QK, rechter bij de Judecătoria Sectorului 3 București (rechter in eerste aanleg van het derde arrondissement van Boekarest, Roemenië) uitspraak heeft gedaan over [een] zaak [omissis] die aan die rechtbank was voorgelegd en waarin verzoeker, PJ, de Administrația Sectorului 3 a Finanțelor Publice (belastingdienst van het derde arrondissement) had gedagvaard vanwege een fiscaal geschil. Rechter QK had het verzoek van verzoeker [omissis] ongegrond verklaard en derhalve afgewezen.
3. Benadeelde was vervolgens van mening dat verweerder strafrechtelijk aansprakelijk moest worden gesteld, aangezien deze niet had voldaan aan zijn wettelijke verplichting zijn beslissing binnen de wettelijke termijn van 30 dagen na de uitspraak te motiveren en benadeelde aldus bij gebreke van een motivering van de bestreden beslissing had belet de wettelijke rechtsmiddelen in te stellen.
4. [omissis] [documenten opgenomen in het dossier]

5. Op 28 september 2018 heeft de met deze zaak belaste aanklager van het parket van de Curtea de Apel București [een] beschikking gegeven [omissis] waarbij hij een strafrechtelijke vervolging heeft ingesteld vanwege het in artikel 297 van het wetboek van strafrecht bedoelde strafbare feit. Op 1 oktober 2018 heeft hij een andere beschikking gegeven, waarbij hij de zaak heeft gesloten omdat het aan de rechter verweten misbruik niet bestond.
6. Op 18 oktober 2018 heeft benadeelde tegen deze beslissing bezwaar gemaakt bij de hiërarchisch hogere aanklager. In de motivering van zijn bezwaar bekritiseert benadeelde de oplossing van de met de zaak belaste aanklager, waarbij hij aanvoert dat deze aanklager de zaak oppervlakkig heeft geanalyseerd, dat de beschikking lacunes vertoont en ernstige tegenstrijdigheden bevat en dat [deze aanklager] zich zelfs niet heeft uitgesproken over de feiten die het voorwerp vormen van het bezwaar, maar enkel over de klassieke vorm van het strafbare feit, waarbij de verzwarende versie ervan werd genegeerd.
7. Op 24 oktober 2018 heeft het parket van de Curtea de Apel București het bezwaar op grond van artikel 88¹ van Legea nr. 30[4]/2004 (wet nr. 304/2004 betreffende de rechterlijke organisatie) en artikel III van Legea nr. 207/2018 (wet nr. 207/2018 tot wijziging en aanvulling van wet nr. 304/2004 betreffende de rechterlijke organisatie) verwezen naar het parket van de Înalta Curte de Casație și Justiție (hoogste rechterlijke instantie, Roemenië) – Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție (afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat), omdat het bezwaar betrekking had op een persoon in zijn hoedanigheid van magistraat. **[Or. 3]**
8. Bij beschikking [omissis] heeft de adjunct-hoofdaanklager van het parket van de Înalta Curte de Casație și Justiție – afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat het bezwaar ongegrond verklaard en derhalve afgewezen.
9. Tegen de oorspronkelijke beschikking van 1 oktober 2018 van het parket van de Curtea de Apel București, die werd bevestigd door de beschikking [omissis] van de adjunct-hoofdaanklager van het parket van de Înalta Curte de Casație și Justiție – afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat, heeft verzoeker beroep ingesteld bij de bevoegde rechter, de Curtea de Apel București, waarbij hij zijn aan de aanklagers kenbaar gemaakte bezwaren in wezen heeft herhaald.
10. Op 1 februari 2019 heeft verweerder, rechter QK, schriftelijke opmerkingen ingediend conclusie bij de verwijzende rechter waarin hij in wezen verzocht om verwerping van het beroep op grond dat de termijn van 30 dagen voor het opstellen van een rechterlijke beslissing een aanbevolen termijn is en dat de termijn om beroep in te stellen loopt vanaf de mededeling van de beslissing, zodat het beroepsrecht van verzoeker niet is geschonden.

Nationaal recht dat op de zaak van toepassing kan zijn en relevante nationale rechtspraak

11. Wetboek van strafrecht

ARTIKEL 175

„Ambtenaar

1. Ambtenaar in de zin van het strafrecht is een persoon die permanent of tijdelijk al dan niet tegen een vergoeding:

a) wettelijk vastgestelde taken en verantwoordelijkheden vervult voor de uitoefening van de bevoegdheden van de wetgevende, uitvoerende of rechterlijke macht;

[...]”

ARTIKEL 297

„Ambtsmisbruik

1. Het feit dat een ambtenaar die tijdens de uitoefening van zijn functie een handeling niet of niet goed verricht en daardoor schade berokkent aan of inbreuk maakt op de rechten of gerechtvaardigde belangen van een natuurlijke persoon of rechtspersoon wordt bestraft met 2 tot 7 jaar gevangenisstraf en het verbod op het bekleden van een overheidsfunctie.

[...]” [Or. 4]

12. Wetboek van strafvordering

ARTIKEL 339

„Bezwaar tegen de beslissingen van de aanklager

1. Een bezwaar tegen maatregelen of beslissingen die door of in overeenstemming met de instructies van een aanklager zijn genomen, wordt, naar gelang van het geval, behandeld door de hoofdaanklager van het parket, door de aanklager-generaal van het parket van het gerecht in tweede aanleg [of] door de hoofdaanklager van de afdeling van het parket van de Înalta Curte de Casație și Justiție.

2. Indien de maatregelen en beslissingen zijn genomen door of in overeenstemming met de instructies van de hoofdaanklager, de aanklager-generaal van het parket van het gerecht in tweede aanleg [of] de hoofdaanklager

van de afdeling van het parket van de Înalta Curte de Casație și Justiție, wordt het bezwaar behandeld door de hiërarchisch hogere aanklager.

[...]”

ARTIKEL 340

„Beroep tegen beslissingen om geen vervolging in te stellen of tot afdoening zonder beslissing

1. Een persoon van wie het bezwaar tegen de beslissing om de zaak te sluiten, bij beschikking of vordering tot onderzoek, is afgewezen op grond van artikel 339, kan binnen een termijn van twintig dagen na kennisgeving beroep instellen bij de rechter van de kamer van vooronderzoek van de rechterlijke instantie die op grond van de wet bevoegd is om kennis te nemen van de zaak in eerste aanleg.

[...]”

ARTIKEL 341

Afhandeling van het beroep door de rechter van de kamer van vooronderzoek

1. Het beroep wordt, na inschrijving bij de bevoegde rechter, dezelfde dag overgedragen aan de rechter van de kamer van vooronderzoek. Een beroep dat niet is ingesteld bij de bevoegde rechter wordt langs administratieve weg overgedragen aan de bevoegde rechterlijke instantie.

2. De rechter van de kamer van vooronderzoek bepaalt de termijn voor afhandeling, roept de verzoekende partij en de verwerende partijen op met de mededeling dat zij schriftelijke opmerkingen kunnen indienen inzake de ontvankelijkheid of gegrondheid van het beroep, en informeert de aanklager over deze oproep. Indien in de zaak een strafvordering is ingesteld, kunnen de verzoekende partij en de verwerende partijen verzoeken formuleren en excepties opwerpen met betrekking tot de rechtmatigheid van de bewijsvoering en de strafrechtelijke vervolging.

3. Uiterlijk drie dagen na ontvangst van de in lid 2 bedoelde mededeling legt de aanklager het dossier van de zaak over aan de rechter van de kamer van vooronderzoek.

4. Wanneer het beroep is ingesteld bij de aanklager, legt deze dit beroep, samen met het dossier van de zaak, aan de bevoegde rechter over.

5. De afhandeling van het beroep geschiedt in de raadkamer, met medewerking van de aanklager, [Or. 5] bij een met redenen omklede beschikking, uitgesproken

in de raadkamer. Het niet-verschijnen van de overeenkomstig lid 2 opgeroepen personen staat afhandeling van de zaak niet in de weg.

5.¹ De rechter van de kamer van vooronderzoek, die uitspraak doet in beroep, controleert de bestreden beslissing aan de hand van de stukken in het vervolgingsdossier en elk nieuw overgelegd document.

6. In zaken waarin geen strafvordering is ingesteld, kan de rechter van de kamer van vooronderzoek een van de volgende oplossingen opleggen:

a) het beroep tardief, niet-ontvankelijk of, naar gelang van het geval, ongegrond verklaren en derhalve te verwerpen;

b) het beroep ontvankelijk verklaren, de bestreden beslissing nietig verklaren en de zaak met opgave van redenen overdragen aan de aanklager, opdat deze een strafrechtelijke vervolging instelt of afrondt of, naar gelang van het geval, een strafvordering instelt en de strafrechtelijke vervolging afrondt;

c) het beroep ontvankelijk verklaren en de rechtsgrond van de beslissing om de bestreden zaak te sluiten, wijzigen, mits de situatie van de verzoekende partij hierdoor niet wordt verergerd.

[...]

8. De beschikking waarbij een van de in lid 6 genoemde oplossingen wordt opgelegd [...] is definitief.

13. Wet nr. 304/2004 betreffende de rechterlijke organisatie

AFDELING 2¹

Afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat

„ARTIKEL 88¹

1. Bij het parket van de Înalta Curte de Casație și Justiție wordt een afdeling opgericht die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten die zijn gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat, en die als enige bevoegd is op het gebied van strafrechtelijke vervolging vanwege strafbare feiten gepleegd door rechters en aanklagers, met inbegrip van militaire rechters en aanklagers en leden van de hoge raad voor de magistratuur.

2. De afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat blijft bevoegd voor strafrechtelijke vervolgingen indien, naast de in lid 1 bedoelde personen, ook andere personen worden vervolgd.

3. *In geval van strafbare feiten gepleegd door militaire rechters en aanklagers is het bepaalde in artikel 56, lid 4, van Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (wet nr. 135/2010 betreffende de strafvordering), zoals later gewijzigd en aangevuld, niet van toepassing.*

4. *De afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat wordt geleid door een [Or. 6] hoofdaanklager van de afdeling, ondersteund door een adjunct-hoofdaanklager, in hun functie benoemd door de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur, onder de in deze wet bepaalde voorwaarden.*

5. *De aanklager-generaal van het parket van de Înalta Curte de Casație și Justiție regelt de bevoegdheidsconflicten tussen de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat en andere eenheden van het openbaar ministerie.*

ARTIKEL 88²

1. *De afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat verricht haar werkzaamheden op grond van het legaliteits- en het onpartijdigheidsbeginsel en het beginsel van hiërarchische controle.*

2. *Het is niet toegestaan aanklagers te delegeren aan of detacheren bij de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat.*

3. *De afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat verricht haar werkzaamheden met vijftien aanklagers.*

4. *Het aantal functies van aanklager in de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat kan naar gelang van de hoeveelheid werk worden gewijzigd bij beschikking van de aanklager-generaal van het parket van de Înalta Curte de Casație și Justiție, op verzoek van de hoofdaanklager van de afdeling, met instemming van de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur.*

ARTIKEL 88³

1. *De hoofdaanklager van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat wordt in zijn functie benoemd door de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur, na een vergelijkend onderzoek bestaande uit de presentatie van een project waarin specifieke taken van de betreffende bestuurlijke functie zijn verricht, bedoeld om inzicht te verwerven in de competenties op het gebied van bestuur, het doeltreffende beheer van de middelen, de besluitvaardigheid en het vermogen om verantwoordelijkheden op zich te nemen, de communicatieve vaardigheden en*

stressbestendigheid, en de integriteit van de kandidaat, zijn werkzaamheden als aanklager en hoe hij zich verhoudt tot de voor dit vak specifieke waarden, zoals de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden.

2. De commissie die is belast met de organisatie van het vergelijkend onderzoek wordt als volgt samengesteld:

a) drie leden die rechter zijn en die deel uitmaken van de afdeling voor rechters en hun functie hebben uitgeoefend bij een rechterlijke instantie van ten minste het niveau van een gerecht in tweede aanleg, aangewezen door de afdeling voor rechters;

b) een lid dat aanklager is en dat deel uitmaakt van de afdeling voor aanklagers en zijn functie heeft uitgeoefend bij een parket van ten minste het niveau van een parket van een gerecht in tweede aanleg, aangewezen door de afdeling [Or. 7] voor aanklagers.

3. De voorwaarden voor inschrijving van een aanklager voor het vergelijkend onderzoek voor de functie van hoofdaanklager van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat, zijn genoemd in artikel 88⁵, lid 3.

4. Elke kandidaat dient een curriculum vitae, de verklaringen als bedoeld in artikel 48, lid 11, van wet nr. 303/2004, zoals opnieuw bekendgemaakt en zoals later gewijzigd en aangevuld, een project waarin specifieke taken van de betreffende bestuurlijke functie zijn verricht en alle andere documenten die hij als relevant voor de ondersteuning van zijn kandidatuur beschouwt, over te leggen.

5. De door elke kandidaat overgelegde documenten worden minimaal tien dagen voor het vergelijkend onderzoek gepubliceerd op de internetpagina van de hoge raad voor de magistratuur.

6. De commissie die is belast met de organisatie van het vergelijkend onderzoek doet aan de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur een voordracht voor de benoeming van de hoofdaanklager van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat, na evaluatie van de inschrijvingen en de projecten, volgend op een rechtstreeks uitgezonden gesprek.

7. Een besluit om de hoofdaanklager van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat uit zijn functie te ontzetten, wordt op voorstel van de in lid 2 genoemde commissie besloten door de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur, ingeval de voor deze functie specifieke taken niet zijn vervuld of indien gedurende de afgelopen drie jaar aan de betrokkene een tuchtmaatregel is opgelegd.

8. *De hoofdaanklager van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat wordt in zijn functie benoemd voor een termijn van drie jaar, met de mogelijkheid tot eenmalige verlenging.*

ARTIKEL 88⁴

1. *De adjunct-hoofdaanklager van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat wordt uit het midden van de reeds in deze afdeling benoemde aanklagers in zijn functie benoemd door de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur, op grond van een met redenen omklede voordracht van de hoofdaanklager van de afdeling.*

2. *De benoeming in de functie van adjunct-hoofdaanklager van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat gebeurt voor een termijn van drie jaar, met de mogelijkheid tot eenmalige verlenging.*

3. *Een besluit om de adjunct-hoofdaanklager van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat, uit zijn functie te ontzetten, wordt genomen door de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur, op een met redenen omkleed voorstel van de hoofdaanklager van de afdeling, ingeval de voor deze functie specifieke taken niet juist zijn vervuld, wanneer aan de betrokkene een tuchtmaatregel is opgelegd.*

ARTIKEL 88⁵

1. *De afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat stelt aanklagers aan die worden benoemd door de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur, na een vergelijkend onderzoek, op het aantal [Or. 8] posten dat is voorzien in de conform de wet goedgekeurde personeelsbezetting, voor een termijn van drie jaar, met de mogelijkheid tot verlenging tot een totale termijn van maximaal negen jaar.*

2. *Het vergelijkend onderzoek wordt gehouden voor de commissie die is belast met de organisatie van de procedure en is samengesteld conform artikel 88³, lid 2, waarvan de hoofdaanklager van de afdeling van rechtswege lid is.*

3. *Om zich aan te melden voor het vergelijkend onderzoek voor de toekenning van de functies binnen de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat dienen de aanklagers te voldoen aan de volgende cumulatieve voorwaarden:*

a) *gedurende de afgelopen drie jaar niet zijn onderworpen aan een tuchtmaatregel;*

b) *over minimaal de vereiste rang beschikken om te werken in een parket van een gerecht van tweede aanleg;*

c) *minimaal achttien jaar feitelijke werkervaring hebben in de functie van aanklager;*

d) *beschikken over een goede beroepsopleiding;*

e) *van onbesproken zedelijk gedrag zijn.*

4. *Het vergelijkend onderzoek staat open voor elke aanklager die, tot de vooraanvang van de procedure vastgestelde datum, aan de in lid 3 genoemde voorwaarden voldoet.*

5. *Het in lid 2 genoemde vergelijkend onderzoek bestaat uit:*

a) *een gesprek met de in artikel 88³, lid 2 genoemde commissie, waarvan de hoofdaanklager van de afdeling van rechtswege lid is, dat rechtstreeks wordt uitgezonden en later wordt gearchiveerd op de internetpagina van de hoge raad voor de magistratuur;*

b) *een evaluatie van de werkzaamheden van de afgelopen vijf jaar;*

c) *een evaluatie van bepaalde beroepshandelingen die de kandidaten gedurende de afgelopen drie werkzame jaren op hun werk hebben verricht.*

6. *In het gesprek worden de beroepsopleiding, de besluitvaardigheid van de kandidaat en zijn vermogen om verantwoordelijkheden op zich te nemen, zijn stressbestendigheid en andere specifieke kwaliteiten gecontroleerd. De hoofdaanklager van de afdeling en een psycholoog nemen deel aan het gesprek en kunnen de kandidaten vragen stellen.*

7. *De in lid 5, onder b), bedoelde evaluatie wordt verricht door twee aanklagers en twee rechters van de gerechtelijke inspectie, op voordracht van de hoofdinspecteur aangewezen door de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur. De punten worden toegekend na een analyse van onder andere de duur en complexiteit van de zaken waaraan de aanklager heeft gewerkt, het aantal gevallen van vrijspraak, rechtsherstel en veroordeling, eventuele klachten ingediend door personen die voorwerp waren van een onderzoek, en de afhandeling daarvan.*

8. *De in lid 5, onder c), bedoelde evaluatie wordt verricht door een commissie die wordt aangewezen door de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur, bestaande uit twee aanklagers van het parket van de Înalta Curte de Casație și Justiție en twee rechters van de strafkamer van de Înalta Curte [Or. 9] de Casație și Justiție, op voordracht van de colleges van die instanties, alsmede een opleider van het Institutul Național al Magistraturii (nationaal instituut voor*

de magistratuur, Roemenië), op voordracht van de wetenschappelijke raad van dit instituut.

9. *Het maximaal aantal punten dat kan worden gegeven voor de toetsen van het vergelijkend onderzoek is 100, als volgt verdeeld:*

- a) *60 punten voor de toets als bedoeld in lid 5, onder a);*
- b) *20 punten voor de toets als bedoeld in lid 5, onder b);*
- c) *20 punten voor de toets als bedoeld in lid 5, onder c);*

10. *Het minimum aantal punten dat vereist is om voor het vergelijkend onderzoek te slagen is 70, waarbij het aantal punten voor elk van de toetsen niet lager mag zijn dan:*

- a) *minimaal 25 punten voor de toets als bedoeld in lid 5, onder a);*
- b) *minimaal 15 punten voor de toets als bedoeld in lid 5, onder b);*
- c) *minimaal 10 punten voor de toets als bedoeld in lid 5, onder c).*

11. *De benoeming in de functie van aanklager van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat gebeurt door de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur, voor zover er vacante functies zijn en op volgorde van het behaalde aantal punten.*

12. *De procedures voor de benoeming, voortzetting van de functie en het intrekken van de bestuurlijke en uitvoerende functies in de afdeling, zijn gedetailleerd vastgelegd in een door de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur goedgekeurd reglement.*

ARTIKEL 88⁶

1. *Bij het verstrijken van de termijn van drie jaar kan de aanklager verzoeken om voortzetting van zijn functie in de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat voor een nieuwe termijn van drie jaar, mits de totale diensttijd in de afdeling niet meer dan negen jaar bedraagt.*

2. *Drie maanden voor het verstrijken van de benoemingstermijn analyseert de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur het verzoek dat is ingediend door de aanklager die zijn functie in de afdeling wenst voort te zetten en spreekt zij zich hierover uit, rekening houdend met de evaluatie van de door deze aanklager gedurende de afgelopen drie jaar verrichte werkzaamheden.*

3. *Op de einddatum van de functie in de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat keert de aanklager terug naar zijn parket van herkomst.*

4. *Vanaf de datum van terugkeer naar het parket van herkomst verkrijgen de aanklagers die hun functie hebben uitgeoefend binnen de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat het werkniveau en salaris dat zij voorheen hadden of dat zij hebben verworven na een bevordering onder de wettelijke voorwaarden tijdens de uitoefening van hun functie in de afdeling. [Or. 10]*

ARTIKEL 88⁷

1. *De aanklagers die worden benoemd op de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat kunnen door de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur uit hun ambt worden ontzet op een met redenen omkleed verzoek van de hoofdaanklager van de afdeling, in geval van een onjuiste vervulling van de specifieke taken van de functie, wanneer een tuchtmaatregel is toegepast.*

2. *In geval van ontzetting uit het ambt keert de aanklager terug naar zijn parket van herkomst op het uitvoeringsniveau en voor het salaris dat hij voorheen had of dat hij heeft verworven na een bevordering onder de wettelijke voorwaarden tijdens de uitoefening van zijn functie in de afdeling.*

ARTIKEL 88⁸

1. *De afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat heeft de volgende bevoegdheden:*

- a) *strafrechtelijke vervolgingen instellen, onder de in wet nr. 135/2010 [wetboek van strafvordering], zoals later gewijzigd en aangevuld, bepaalde voorwaarden, voor strafbare feiten die onder haar bevoegdheid vallen;*
- b) *zich wenden tot de rechterlijke instanties opdat deze wettelijk vastgestelde maatregelen treffen en de zaken die verband houden met de onder a) bedoelde strafbare feiten beoordelen;*
- c) *een gegevensbank aanleggen en bijhouden over strafbare feiten die binnen haar bevoegdheidsgebied vallen;*
- d) *andere wettelijk vastgestelde bevoegdheden uitoefenen.*

2. *Aan de zittingen in de zaken die onder de bevoegdheid van de afdeling vallen, wordt deelgenomen door aanklagers van de gerechtelijke afdeling van het parket van de Înalta Curte de Casați și Justiție of door aanklagers van het parket van het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.*

ARTIKEL 88⁹

De afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat stelt eenmaal per jaar een verslag van haar

werkzaamheden op, dat zij uiterlijk in de maand februari van het erop volgende jaar voorlegt aan de voltallige vergadering van de hoge raad voor de magistratuur.”

14. **Legea nr. 207/2018 din 20 iulie 2018** pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (wet nr. 207/2018 [van 20 juli 2018] tot wijziging en aanvulling van wet nr. 304/2004 betreffende de rechterlijke organisatie)

ARTIKEL III

„1. De afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat vangt haar werkzaamheden aan binnen een **[Or. 11]** termijn van drie maanden na de datum van inwerkingtreding van deze wet.

2. De zaken die vallen onder de bevoegdheid van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat en die aanhangig zijn bij ongeacht welke sector van het parket en niet zijn beslecht vóór de datum waarop de afdeling operationeel wordt, worden voor afhandeling naar deze afdeling verwezen zodra deze operationeel is.”

15. **Ordonanța de urgență [a Guvernului] nr. 90/2018 din 10 octombrie 2018** privind unele măsuri pentru operaționalizarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție (noodverordening van de regering nr. 90/2018 betreffende maatregelen voor de wijzen van functioneren van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat) [gepubliceerd in de Monitor Oficial nr. 862 van 10 oktober 2018]

[omissis]

„Gelet op het feit dat uit hoofde van artikel III, lid 1, van wet nr. 207/2018 tot wijziging en aanvulling van wet nr. 304/2004 betreffende de rechterlijke organisatie ‚[d]e afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat [...] haar werkzaamheden [aanvangt] binnen een termijn van drie maanden na de datum van inwerkingtreding van deze wet’, te weten op 23 oktober 2018,

aangezien de hoge raad voor de magistratuur er tot op heden niet in is geslaagd de procedure af te ronden om de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat operationeel te maken,

gelet op het feit dat de wet uitdrukkelijk voorziet in de bevoegdheid van deze afdeling voor het strafrechtelijk vervolgen van strafbare feiten die zijn gepleegd door rechters en aanklagers, met inbegrip van militaire rechters en aanklagers en leden van de hoge raad voor de magistratuur, en gelet op het feit dat het nationale directoraat voor corruptiebestrijding en de overige parketten vanaf 23 oktober 2018, de wettelijk vastgestelde datum waarop de afdeling operationeel moet

worden, niet meer bevoegd zijn om door deze personen gepleegde strafbare feiten strafrechtelijk te vervolgen, hetgeen een substantiële invloed kan hebben op de gerechtelijke procedures in zaken die onder de bevoegdheid van de afdeling vallen en tot een institutionele impasse kan leiden,

aangezien de geldende wet geen overgangsregels bevat voor de concrete wijzen waarop de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat operationeel moet worden in geval van overschrijding van de in wet nr. 207/2018 vastgestelde termijn en er dringende wetgevende maatregelen moeten worden aangenomen die een eenvoudige procedure regelen die afwijkt van de artikelen 88³ tot en met 88⁵ van wet nr. 304/2004, zoals opnieuw bekendgemaakt en later gewijzigd en aangevuld, met het oog op de voorlopige benoeming van de hoofdaanklager, de adjunct-hoofdaanklager en minimaal een [Or. 12] derde van de aanklagers van de afdeling, waardoor deze binnen de wettelijk vastgestelde termijn, te weten op 23 oktober 2018, operationeel kan worden,

overwegende dat de hierboven beschreven situatie een buitengewone situatie is die geen uitstel meer verdraagt,

op grond van artikel 115, lid 4, van de Roemeense grondwet, zoals opnieuw bekendgemaakt,

stelt de **Roemeense regering** de volgende noodverordening vast.

ARTIKEL I

Artikel 88², lid 3, van wet nr. 304/2004 betreffende de rechterlijke organisatie, opnieuw bekendgemaakt in de Monitor Oficial al României, deel I, nr. 827 van 13 september 2005, zoals later gewijzigd en aangevuld, wordt als volgt gewijzigd:

„3. De afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat verricht haar werkzaamheden met vijftien aanklagers.”

ARTIKEL II

1. In afwijking van de artikelen 88³ tot en met 88⁵ van wet nr. 304/2004 betreffende de rechterlijke organisatie, zoals opnieuw bekendgemaakt en later gewijzigd en aangevuld, voorafgaand aan afronding van de vergelijkende onderzoeken die worden georganiseerd voor de toewijzing van de functie van hoofdaanklager van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd door het gerechtelijke apparaat en de uitvoerende functies van aanklager van die afdeling, alsmede de bekrachtiging van de resultaten van deze vergelijkende onderzoeken, worden de functie van hoofdaanklager en ten minste een derde van de uitvoerende functies van aanklager voorlopig uitgeoefend door aanklagers die aan de wettelijk vastgestelde voorwaarden voor benoeming op deze

functies voldoen en die worden geselecteerd door de commissie die is belast met de organisatie van het vergelijkend onderzoek en is samengesteld in overeenstemming met artikel 88³, lid 2, van wet nr. 304/2004, zoals opnieuw bekendgemaakt en later gewijzigd en aangevuld.

2. De selectie van de kandidaten wordt verricht door de commissie die is belast met de organisatie van het in lid 1 bedoelde vergelijkend onderzoek, volgens een procedure die plaatsvindt binnen vijf kalenderdagen vanaf de datum waarop de voorzitter van de hoge raad voor de magistratuur het initiatief daartoe neemt. De commissie die is belast met de organisatie van het vergelijkend onderzoek verricht haar werkzaamheden in de aanwezigheid van ten minste drie leden.

3. De kandidaten voor de in lid 1 bedoelde bestuurlijke en uitvoerende functies leggen aan de afdeling human resources van de hoge raad voor de magistratuur een sollicitatiebrief over, vergezeld van alle andere door hen als relevant beschouwde documenten.

4. Binnen een termijn van drie kalenderdagen, te rekenen vanaf de ontvangst van de kandidatenlijst door de afdeling human resources van de hoge raad voor de magistratuur, controleert de commissie die is belast met de organisatie van het vergelijkend onderzoek of de kandidaten voldoen aan de wettelijk vastgelegde voorwaarden voor benoeming [Or. 13] op deze functies en start zij de selectieprocedure op grond van het sollicitatiedossier en een gesprek. Het gesprek wordt rechtstreeks met beeld en geluid uitgezonden op de internetpagina van de hoge raad voor de magistratuur en op deze internetpagina vastgelegd en gepubliceerd.

5. In geval van kandidaten voor de functie van aanklager bij de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat, wordt in de selectieprocedure rekening gehouden met de volgende criteria:

- a) de integriteit van de kandidaat;
- b) de evaluatie van zijn werkzaamheden als aanklager.

6. De evaluatie van de integriteit van de kandidaten wordt verricht op grond van bestaande gegevens in zijn werkdossier, de door de kandidaat overgelegde documenten, de vraag hoe de kandidaat omgaat met waarden zoals onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de onpartijdigheid van magistraten en integriteit, alsmede met aspecten die tijdens het gesprek aan de orde komen.

7. De evaluatie van de werkzaamheden als aanklager wordt verricht op grond van het laatst opgestelde beoordelingsverslag en relevante aspecten die voortvloeien uit het gesprek, de analyse van de door de kandidaat overgelegde documenten, alsmede de controleerbare relevante aspecten die voortvloeien uit zijn eerdere werkzaamheden.

8. In geval van kandidaten voor de functie van hoofdaanklager bij de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat, steunt de selectieprocedure op de twee in lid 5 genoemde criteria, alsmede op criteria betreffende managementvaardigheden, doeltreffend beheer van middelen, besluitvaardigheid en het vermogen om verantwoordelijkheden op zich te nemen, alsook betreffende communicatieve vaardigheden en stressbestendigheid.

9. De aanklagers die op grond van het in dit artikel bepaalde worden geselecteerd voor de functie van hoofdaanklager bij de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat en voor de uitvoerende functies van aanklager bij deze afdeling, worden op grond van het in dit artikel bepaalde in hun functie benoemd door de voorzitter van de hoge raad voor de magistratuur. De adjunct-hoofdaanklager van de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat wordt uit het midden van de voor benoeming in de afdeling geselecteerde aanklagers benoemd door de voorzitter van de hoge raad voor de magistratuur, op grond van een met redenen omklede voordracht van de hoofdaanklager van de afdeling. Op de datum waarop van hun functie bij de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat eindigt, keren de aanklagers die onder de in deze noodverordening bepaalde voorwaarden zijn benoemd terug naar de parketten van waaruit zij afkomstig zijn.

10. Opdat de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat binnen een termijn van vijf dagen vanaf de inwerkingtreding van deze noodverordening operationeel is, verschaft de aanklager-generaal van het parket van de Înalta Curte de Casație și Justiție de mensen en middelen die nodig zijn voor het functioneren van deze afdeling, met inbegrip van het gespecialiseerde stafpersoneel [Or. 14], officieren en agenten van de gerechtelijke politie, specialisten en andere categorieën personeel.

11. Vanaf de datum waarop de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijk apparaat operationeel wordt, neemt deze de zaken over die onder haar bevoegdheid vallen en die aanhangig zijn bij het nationale directoraat voor corruptiebestrijding en andere sectoren van het parket, alsmede de dossiers van de zaken betreffende de in artikel 88¹, lid 1, van wet nr. 304/2004, zoals opnieuw gepubliceerd en later gewijzigd en aangevuld, bedoelde strafbare feiten die zijn gesloten vóór de datum waarop deze afdeling operationeel wordt.”

Rechtspraak van de Curtea Constituțională a României (grondwettelijk hof, Roemenië)

16. **Arrest nr. 1.519 van 15 november 2011**, betreffende de exceptie van ongrondwettigheid van artikel 21, lid 1, van Legea nr. 51/1995 pentru organizarea

și exercitarea profesiei de avocat (wet nr. 51/1995 betreffende de organisatie en de uitoefening van het beroep van advocaat):

„Deze rechter is in die zin ook van oordeel dat voornoemde bepalingen van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering en het wetboek van strafvordering inzake terugtrekking en wraking voldoen aan de voorschriften van beschikking 2006/928/EG van de Commissie van 13 december 2006 tot vaststelling van een mechanisme voor samenwerking en toetsing van de vooruitgang in Roemenië ten aanzien van specifieke ijkpunten op het gebied van de hervorming van het justitiële stelsel en de bestrijding van corruptie (PB 2006, L 354, blz. 56), waarin is bepaald dat alle lidstaten moeten beschikken over een onpartijdig, onafhankelijk en effectief justitieel en bestuurlijk stelsel, dat onder andere volledig is uitgerust voor de bestrijding van corruptie.”

17. **Arrest nr. 2 van 11 januari 2012**, gewezen in het kader van de voorafgaande toetsing van de grondwettigheid van de bepalingen van de wet tot wijziging en aanvulling van wet nr. 303/2004 betreffende de status van rechters en aanklagers en wet nr. 317/2004 betreffende de hoge raad voor de magistratuur:¹

„Wat die verbintenissen betreft, stelt deze rechter vast dat in beschikking 2006/928/EG van de Commissie van 13 december 2006 [omissis] **[Or. 15]** [omissis] is vermeld dat de Commissie ‚vraagstukken [heeft] geïdentificeerd die nog moeten worden aangepakt, met name de verantwoordingsplicht en efficiëntie van het justitiële stelsel’ van Roemenië. In het verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de voortgang van Roemenië met betrekking tot het mechanisme voor samenwerking en toetsing van 20 juli 2011 is in dit verband verklaard dat ‚Roemenië nog geen stappen [heeft] gezet met het oog op een grondige hervorming van het tuchtstelsel’. **Als lidstaat van de Unie is Roemenië evenwel verplicht dit mechanisme toe te passen en gevolg te geven aan de aanbevelingen die in dit kader zijn opgesteld, overeenkomstig artikel 148, lid 4, van de grondwet, waarin is bepaald dat ‚het parlement, de president van Roemenië, de regering en de rechterlijke autoriteiten garanderen dat aan de verplichtingen die voortvloeien uit de toetredingsakte en de bepalingen van lid 2 wordt voldaan’.**”

18. **Arrest nr. 80 van 16 februari 2014**

In dit verband is de Curtea Constituțională van oordeel dat de grondwet als basiswet van het land uiting geeft aan de wil van het volk, hetgeen betekent dat de grondwet haar verplichtend karakter niet kan verliezen op de loutere grond dat de bepalingen ervan verschillen van de Europese bepalingen. De toetreding tot de Europese Unie mag ook geen afbreuk doen aan de suprematie van de grondwet over de gehele rechtsorde (zie in die zin ook het arrest van 11 mei 2005, K 18/04, van het grondwettelijk hof van Polen).

¹ Bekendgemaakt in de Monitor Oficial al României, deel I, nr. 131 van 23 februari 2012

19. Arrest nr. 104 van 6 maart 2018

*„Volgens de vaste rechtspraak van de Curtea Constituțională ter zake, is de betekenis van beschikking 2006/928/EG van de Commissie van 13 december 2006 [omissis], een **handeling die is vastgesteld vóór de toetreding van Roemenië tot de Europese Unie, door het Hof van Justitie van de Europese Unie niet uitgelegd met betrekking tot de inhoud, de aard en de looptijd en de vraag of die inhoud, aard en looptijd impliciet tot de werkingssfeer van het toetredingsverdrag behoren op grond van wet nr. 157/2005, die deel uitmaakt van de nationale rechtsorde, waardoor beschikking 2006/928/EG niet als beoordelingsmaatstaf kan worden gebruikt in het kader van de grondwettigheidstoetsing op grond van artikel 148 van de grondwet. [Or. 16]***

Bovendien zou beschikking 2006/928/EG, zelfs al werd erkend dat zij een indicator kan zijn om de grondwettigheid van een rechtsregel te beoordelen, in casu geen gevolgen hebben, aangezien in die beschikking alleen wordt aanbevolen om een integriteitsagentschap op te zetten, dat over de bestuurlijke capaciteit beschikt om een onderzoek uit te voeren naar onverenigbaarheden en mogelijke belangenconflicten en om verplichte besluiten uit te vaardigen op basis waarvan sancties kunnen worden ingesteld.”

Relevante Unierechtelijke bepalingen

20. Beschikking van de Commissie van 13 december 2006 tot vaststelling van een mechanisme voor samenwerking en toetsing van de vooruitgang in Roemenië ten aanzien van specifieke ijkpunten op het gebied van de hervorming van het justitiële stelsel en de bestrijding van corruptie [kennisgeving geschied onder nummer C(2006) 6569] (PB 2006, L 354, blz. 56)

(2006/928/EG)

„DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag betreffende de Europese Unie,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op het Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie, en met name op artikel 4, lid 3,

Gelet op de akte betreffende de toetredingsvoorwaarden voor de Republiek Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie, en met name op de artikelen 37 en 38,

Gelet op de door de lidstaten geformuleerde standpunten, **[Or. 17]**

Overwegende hetgeen volgt:

- 1) De Europese Unie is gegrondvest op het beginsel van de rechtsstaat, dat door alle lidstaten wordt onderschreven.
- 2) De ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid en de interne markt, die tot stand zijn gebracht bij het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, zijn gebaseerd op het wederzijdse vertrouwen dat de bestuurlijke en gerechtelijke besluiten en praktijken van alle lidstaten de rechtsstaat volledig respecteren.
- 3) Dit houdt in dat alle lidstaten moeten beschikken over een onpartijdig, onafhankelijk en effectief justitieel en bestuurlijk stelsel, dat onder andere volledig is uitgerust voor de bestrijding van corruptie.
- 4) Op 1 januari 2007 wordt Roemenië lid van de Europese Unie. De Commissie is zich bewust van de aanzienlijke inspanningen om de voorbereidingen van Roemenië op het lidmaatschap af te ronden, maar heeft in haar verslag van 26 september 2006 ook vraagstukken geïdentificeerd die nog moeten worden aangepakt, met name de verantwoordingsplicht en efficiëntie van het justitiële stelsel en de wetshandhavingsinstanties, die verdere vooruitgang moeten boeken om te kunnen garanderen dat zij over de capaciteit beschikken voor de tenuitvoerlegging en toepassing van de maatregelen die zijn vastgesteld op het gebied van de interne markt en de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid.
- 5) Overeenkomstig artikel 37 van de akte betreffende de toetredingsvoorwaarden kan de Commissie passende maatregelen treffen, indien het risico bestaat dat Roemenië de verbintenissen die het is aangegaan niet kan nakomen en daardoor de werking van de interne markt dreigt te worden verstoord. Artikel 38 van de akte betreffende de toetredingsvoorwaarden machtigt de Commissie passende maatregelen te treffen, indien in Roemenië sprake is van een risico dat zich ernstige tekortkomingen zullen voordoen bij de omzetting, de stand van de uitvoering of de toepassing van besluiten die zijn genomen op grond van titel VI van het Verdrag betreffende de Europese Unie en besluiten die zijn genomen op grond van titel IV van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.
- 6) De resterende vraagstukken op het gebied van de verantwoordingsplicht en efficiëntie van het justitiële stelsel en de wetshandhavingsinstanties rechtvaardigen de vaststelling van een mechanisme voor samenwerking en toetsing van de vooruitgang in Roemenië ten aanzien van specifieke ijkpunten op het gebied van de hervorming van het justitiële stelsel en de bestrijding van corruptie.
- 7) Indien Roemenië de ijkpunten onvoldoende aanpakt, kan de Commissie vrijwaringsmaatregelen instellen op grond van de artikelen 37 en 38 van de akte betreffende de toetredingsvoorwaarden, waaronder schorsing, overeenkomstig de in de Gemeenschapswetgeving vervatte voorwaarden, van de verplichting voor de

lidstaten om Roemeense vonnissen en gerechtelijke uitspraken [**Or. 18**], zoals Europese aanhoudingsbevelen, te erkennen en uit te voeren.

8) Deze beschikking vormt geen beletsel voor de eventuele goedkeuring van vrijwaringsmaatregelen op basis van de artikelen 36 tot en met 38 van de akte betreffende de toetredingsvoorwaarden, mits de voorwaarden voor dergelijke maatregelen zijn vervuld.

9) Deze beschikking dient te worden gewijzigd, indien uit de evaluaties van de Commissie blijkt dat de ijkpunten moeten worden aangepast. Deze beschikking dient te worden ingetrokken wanneer aan alle ijkpunten is voldaan,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

Roemenië dient vóór 31 maart van elk jaar, en voor het eerst vóór 31 maart 2007, verslag uit te brengen aan de Commissie over de vooruitgang ten aanzien van elk van de in de bijlage genoemde ijkpunten.

De Commissie kan te allen tijde technische bijstand bieden door middel van verschillende activiteiten of informatie verzamelen dan wel uitwisselen over de ijkpunten. Voorts kan de Commissie te allen tijde deskundigen naar Roemenië sturen voor dit doel. De Roemeense autoriteiten dienen in dit verband de nodige steun te bieden.

Artikel 2

De Commissie doet het Europees Parlement en de Raad haar opmerkingen en bevindingen over het verslag van Roemenië voor het eerst toekomen in juni 2007.

De Commissie zal vervolgens opnieuw verslag uitbrengen zodra dit nodig is en ten minste elk halfjaar.

Artikel 3

Deze beschikking treedt slechts in werking onder voorbehoud van en op de datum van inwerkingtreding van het Toetredingsverdrag.

Artikel 4

Deze beschikking is gericht tot de lidstaten.

[...]” [**Or. 19**]

21. **Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad** over de voortgang van Roemenië met betrekking tot het mechanisme voor samenwerking en toetsing, Straatsburg, 13 november 2018.

CONCLUSIE

„Gedurende de twaalf maanden sinds november 2017 heeft Roemenië een reeks stappen gezet om de aanbevelingen van het verslag van januari 2017 uit te voeren. Overeenkomstig de evaluatie van dit verslag beschouwt de Commissie de aanbevelingen 8 en 12 als voldaan, en is zij van mening dat verdere vooruitgang is geboekt met de aanbevelingen 5 en 9.

De evaluatie van het verslag van januari 2017 impliceerde steeds de voorwaarde dat geen negatieve stappen zouden worden gezet die de vooruitgang van de afgelopen tien jaar weer op losse schroeven zouden zetten. De inwerkingtreding van de wetten inzake het justitiële stelsel, de druk op de onafhankelijkheid van het gerecht in het algemeen en op het nationale directoraat voor corruptiebestrijding in het bijzonder, en andere stappen die de strijd tegen corruptie ondermijnen, hebben de onomkeerbaarheid van de vooruitgang teniet gedaan of gecompromitteerd, meer bepaald wat betreft ijkpunten 1 en 3.

De 12 aanbevelingen van het verslag van januari 2017 zijn bijgevolg niet langer voldoende om het mechanisme voor samenwerking en toetsing af te ronden overeenkomstig de door voorzitter Juncker vooropgezette doelstelling, en daarom worden in dit verslag extra aanbevelingen geformuleerd. Dit betekent dat de belangrijkste instanties in Roemenië blijf zullen moeten geven van een sterke inzet voor de onafhankelijkheid van het gerecht en de bestrijding van corruptie, als onontbeerlijke hoekstenen, en dat de capaciteit van de nationale controlemechanismen moet worden hersteld om op te treden indien het risico bestaat op een terugval.

Om de situatie te verhelpen, worden de volgende maatregelen aanbevolen:

Wetten inzake het justitiële stelsel

- Onmiddellijke opschorting van de tenuitvoerlegging van de wetten inzake het justitiële stelsel en de daarop volgende noodverordeningen.
- Herziening van de wetten inzake het justitiële stelsel met volledige inachtneming van de aanbevelingen van het mechanisme voor samenwerking en toetsing, de Commissie van Venetië en de Groep van Staten tegen Corruptie (GRECO) van de Raad van Europa”. [Or. 20]

Redenen waarom deze rechter het verzoek om een prejudiciële beslissing indient

22. De concrete omstandigheden van de onderhavige zaak geven geen aanleiding tot specifieke overwegingen, aangezien het om een weinig complexe zaak gaat, die echter hoofdzakelijk vragen opwerpt over de toepassing van het gemeenschapsrecht.

23. Zoals blijkt uit de analyse van het gedeelte „Voorwerp van het geding en relevante feiten” in de onderhavige zaak, heeft een verzoeker tegen een magistraat-rechter een klacht ingediend vanwege een vermeend strafbaar feit. In overeenstemming met de nationale regelgeving wordt deze klacht behandeld door een aanklager die met de zaak wordt belast en wiens beslissing kan worden aangevochten voor de hoofdaanklager van de sector van het parket waarvan deze aanklager deel uitmaakt, die deze beslissing in alle opzichten analyseert en elke wettige maatregel kan treffen, met inbegrip van herziening van de beslissing van de lagere aanklager.

24. Wanneer verzoeker niet tevreden is, kan hij beroep instellen bij de bevoegde rechter, dat wil zeggen bij deze rechter.

25. Deze rechter kan het beroep verwerpen of toewijzen; in dat laatste geval worden de beschikkingen van de aanklagers nietig verklaard en wordt de zaak terugverwezen naar de aanklager, onder vermelding van de in deze zaak op te stellen besluiten. Opgemerkt moet worden dat de aanklager naar wie de zaak door deze rechter wordt terugverwezen, niet verplicht is om alle door deze rechter genoemde bewijzen te leveren, noch om alle door hem genoemde besluiten op te stellen, noch om de persoon op wie de klacht betrekking heeft terug te verwijzen naar de rechterlijke instantie waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

26. Vanwege de invloed van artikel 2¹ van wet nr. 304/2004, betreffende de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat, maakte de hiërarchisch hogere aanklager die de rechtmatigheid en de gegrondheid van de beschikking van de met de zaak belaste aanklager heeft onderzocht, in de onderhavige zaak deel uit van deze bijzondere sector van het parket.

27. Indien het beroep wordt toegewezen, zullen zowel de met de zaak belaste aanklager als de hiërarchisch hogere aanklager deel uitmaken van dezelfde bijzondere sector die is belast met de onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat.

28. In deze omstandigheden is deze rechter verplicht na te gaan of het communautaire recht zich al dan niet verzet tegen een nationale regeling waarbij een dergelijke bijzondere afdeling van het parket wordt opgericht. **[Or. 21]**

29. Wat de eerste vraag van deze rechter betreft, zij opgemerkt dat deze rechtstreeks verband houdt met de zaak, aangezien de Commissie, in haar verslag aan het Europees Parlement en de Raad over de voortgang van Roemenië met betrekking tot het mechanisme voor samenwerking en toetsing [COM(2018) 851 final van 13 november 2018, hoofdstuk 4 [met het opschrift] „Conclusie” [omissis], uitdrukkelijk vermeldt:

„Om de situatie te verhelpen, worden de volgende maatregelen aanbevolen:

Wetten inzake het justitiële stelsel

- Onmiddellijke opschorting van de tenuitvoerlegging van de wetten inzake het justitiële stelsel en de daarop volgende noodverordeningen.

- Herziening van de wetten inzake het justitiële stelsel met volledige inachtneming van de aanbevelingen van het mechanisme voor samenwerking en toetsing, de Commissie van Venetië en de Groep van Staten tegen Corruptie (GRECO) van de Raad van Europa.”

30. Indien het Hof het bindend karakter van het mechanisme voor samenwerking en toetsing erkent, zal deze rechter in deze omstandigheden bij de rechtstreekse toepassing van [deze] beschikking de overeenkomstige wettelijke bepalingen toepassen, nadat hij heeft vastgesteld dat de bepalingen van het nationale recht die ten grondslag liggen aan de oprichting van deze bijzondere onderzoeksafdeling zijn of moeten worden opgeschort.

31. Los van het antwoord op de eerste vraag, verzoekt deze rechter het Hof te analyseren of artikel 67, lid 1, VWEU alsmede artikel 2, eerste volzin, en artikel 9, eerste volzin, VEU zich ertegen verzetten dat bij nationale regeling een parketafdeling wordt opgericht die als enige bevoegd is om onderzoek te verrichten naar alle soorten strafbare feiten die zijn gepleegd door aanklagers of rechters.

32. Het antwoord op een dergelijke vraag is doorslaggevend voor de juiste afhandeling van de zaak; immers, als het Hof oordeelt dat het gemeenschapsrecht zich verzet tegen een dergelijke nationale regeling, rijst in het kader van het nationale geschil het probleem dat alle procedurele besluiten die in deze zaak zijn opgesteld door de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijk apparaat nietig moeten worden verklaard, en dat met dit antwoord ook rekening zal worden gehouden bij de aanwijzing van de toekomstige bevoegde sector van het parket, indien het beroep wordt toegewezen.

33. In deze omstandigheden is deze rechter van mening dat de gronden van het arrest van 7 juli 2011, ██████████ e.a., C-310/10, EU:C:2011:467, in casu niet van toepassing zijn. **[Or. 22]**

34. De derde vraag ontleent haar bestaansrecht aan de onsamenvangende praktijk van de Curtea Constituțională en het specifieke karakter van de beslissingen van deze politiek-rechterlijke instantie die, door middel van een uitlegging die zij zelf via de rechtspraak heeft gegeven, heeft geoordeeld dat de gronden van haar beslissingen ook een verplichtend karakter hebben, ongeacht de in het dictum genoemde oplossing van het geschil.

35. Zo lijkt een analyse van arrest nr. 80 van 16 februari 2014 van de Curtea Constituțională a României, [waarvan de] gronden [omissis] zijn overgenomen in [zijn] arrest nr. 104 van 6 maart 2018, erop te wijzen dat deze politiek-rechterlijke instantie van oordeel is dat er twee afzonderlijke rechtsorden bestaan en dat zij de voorrang van het gemeenschapsrecht boven de nationale grondwettelijke orde ontkent (deze interpretatie is gegrond op onder meer een beslissing van een

grondwettelijke rechter van een staat waartegen de Europese Commissie een niet-nakomingsprocedure heeft aangespannen betreffende de bescherming van de onafhankelijkheid van het hoogste rechtscollege van dat land[;] zie in die zin eveneens zaak C-619/18).

36. In deze omstandigheden en indien de derde vraag van dit verzoek niet wordt beantwoord, bestaat er een ernstig risico dat het arrest van het Hof, ongeacht het antwoord op de eerste twee vragen, niet van toepassing is in het nationale recht.

Opvatting van de nationale rechterlijke instantie

37. Wat de eerste vraag betreft, is de nationale rechterlijke instantie van mening dat het mechanisme voor samenwerking en toetsing, ingesteld bij beschikking 2006/928, bindend is voor Roemenië.

38. De considerans van deze beschikking en met name [overwegingen] (6) en (7) ervan, dienen logisch en systematisch te worden uitgelegd.

[Overweging] 6 luidt:

„De resterende vraagstukken op het gebied van de verantwoordingsplicht en efficiëntie van het justitiële stelsel en de wetshandavingsinstanties rechtvaardigen de vaststelling van een mechanisme voor samenwerking en toetsing van de vooruitgang in Roemenië ten aanzien van specifieke ijkpunten op het gebied van de hervorming van het justitiële stelsel en de bestrijding van corruptie.”

[Overweging] 7 luidt:

„Indien Roemenië de ijkpunten onvoldoende aanpakt, kan de Commissie vrijwaringsmaatregelen instellen op grond van **[Or. 23]** de artikelen 37 en 38 van de akte betreffende de toetredingsvoorwaarden, waaronder schorsing, overeenkomstig de in de Gemeenschapswetgeving vervatte voorwaarden, van de verplichting voor de lidstaten om Roemeense vonnissen en gerechtelijke uitspraken, zoals Europese aanhoudingsbevelen, te erkennen en uit te voeren.”

39. Het lijkt logisch te redeneren dat het, wanneer het mechanisme voor samenwerking en toetsing niet bindend zou zijn, geen nut zou hebben [overweging] 7 op te nemen, die juist betrekking heeft op de hypothetische situatie waarin het niet is gelukt de doelstellingen te realiseren die worden genoemd in de verslagen die in het kader van dit mechanisme zijn opgesteld, en op de mogelijkheid om vrijwaringsmaatregelen in te stellen.

40. Indien dit mechanisme facultatief zou zijn en geen verplichtingen ten laste van Roemenië zou opleggen, zou beschikking 2006/928 geen doel dienen en zouden de doelstellingen die in de titel ervan worden genoemd, te weten de hervorming van het justitiële stelsel en de bestrijding van corruptie, facultatief

kunnen zijn, zowel voor de Unie als voor Roemenië, hetgeen een volledig onaanvaardbare uitlegging zou zijn, althans voor deze rechter.

41. Wat de tweede vraag betreft, is deze rechter van oordeel dat alle artikelen van het gemeenschapsrecht waarop de prejudiciële vraag zich beroept, zich verzetten tegen een nationale regeling waarmee een dergelijke afdeling van het parket wordt opgericht.

42. Een dergelijke institutionele enclave binnen het landschap van het nationaal recht, zonder enige hiërarchische controle en zonder doeltreffend gerechtelijk toezicht – in geval van beslissingen om een zaak te sluiten – bestaande uit een uiterst beperkt aantal aanklagers die op basis van wederkerigheid voor zichzelf alle soorten beslissingen tot sluiting van een zaak kunnen nemen, los van de feitelijke of juridische situatie en los van eventueel door hen gepleegd misbruik, in de veronderstelling dat de rechterlijke instanties hen niet kunnen verplichten een collega-lid van die afdeling terug te verwijzen naar de rechterlijke instantie waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, is een kunstmatige en niet-transparante constructie.

43. Deze rechter sluit zich zonder voorbehoud aan bij advies nr. 924/2018 van 13 juli 2018 van de Europese Commissie voor Democratie door Recht (Commissie van Venetië), waarvan de punten 79 tot en met 89 expliciet betrekking hebben op de elementen die in de tweede vraag aan de orde zijn gesteld.

44. Wat de derde vraag betreft, ben ik van oordeel dat het beginsel van de voorrang van het Europees recht niet toestaat dat op grond van nationale wetgeving een nationale instantie wordt opgericht, met inbegrip van een instantie die behoort tot de categorie rechterlijke instanties voor grondwettelijke toetsing, die met dit beginsel in strijd zou kunnen zijn.

45. In het tegenovergestelde geval zou de Unie geen ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid meer zijn, waaraan de lidstaten bevoegdheden toekennen om [Or. 24] hun gemeenschappelijke doelen te realiseren, maar enkel een juridische fictie waarin nationale politiek-rechterlijke instanties zouden besluiten in hoeverre het gemeenschapsrecht van toepassing is.

Motivering van het verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure voor de tweede vraag en, subsidiair, [om toepassing van] de versnelde procedure voor alle vragen

46. Wat de tweede vraag betreft, verzoek ik het Hof de bepalingen inzake de prejudiciële spoedprocedure van het derde hoofdstuk van de derde titel van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie toe te passen.

47. Naar mijn mening heeft de tweede vraag betrekking op de werkingssfeer van artikel 67, lid 1, VWEU. De oprichting van deze bijzondere afdeling van het

parket – volgens deze rechter in strijd met artikel 67, lid 1, VWEU – brengt het volledige strafrecht in Roemenië in gevaar wanneer deze instantie procedurele besluiten opstelt. De partijen in de onderhavige zaak, maar ook alle partijen in de zaken waarbij de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat betrokken is, lopen het risico van onherstelbare schending van hun rechten en gerechtvaardigde belangen door deze instantie. De mogelijkheid dat de afdeling die is belast met onderzoeken naar strafbare feiten gepleegd binnen het gerechtelijke apparaat dergelijk misbruik pleegt – met name door magistraten onder druk te zetten of te intimideren – is evident, aangezien er geen enkel extern middel van hiërarchisch toezicht op deze afdeling bestaat en het gerechtelijk toezicht volledig ondoeltreffend is wanneer een beslissing tot sluiting is genomen (zoals in casu het geval is).

48. De in de artikelen 105 e.v. van het reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie bedoelde versnelde procedure is naar de mening van deze rechter volstrekt noodzakelijk voor alle prejudiciële vragen.

49. De mogelijkheid in de nationale wetgeving juridische constructies op te nemen die direct in strijd zijn met de communautaire regelgeving en de beginselen van het gemeenschapsrecht, en die volledig voorbijgaan aan het mechanisme voor samenwerking en toetsing en advies nr. 924/2018 van 13 juli 2018 van de Commissie van Venetië volledig negeren, is een factor die de president van het Hof ervan kan overtuigen dat dit verzoek om een prejudiciële beslissing binnen korte termijn moet worden onderzocht, volgens de versnelde procedure, aangezien de gewone procedure **[Or. 25]** ertoe kan leiden dat nationale wetgeving die kennelijk in strijd is met het gemeenschapsrecht onherstelbare gevolgen teweegbrengt voor het Roemeense rechtsstelsel en [voor] allen tot wie de Roemeense wet is gericht.

[omissis] [handtekeningen] 28 februari 2019 [omissis]